

FTAHP 18.49.15

S.A. Bakirova¹

*¹Қазақ Мемлекеттік Қыздар Педагогикалық университеті
(Алматы, Қазақстан)*

S.A. Myrzaev²

*²М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан Мемлекеттік
Университеті
(Шымкент, Қазақстан)*

ХОРЕОГРАФИЯЛЫҚ ОҚЫТУ ЖҮЙЕСІНДЕ ҮШ ТІЛДЕ БІЛІМ БЕРУДІ ДАМУ

Аннотация

Берілген мақалада «Үштұғырлы тіл» саясатының мақсаттары: көп ұлтты елімізде ұлтаралық татулықты сақтау, ұлттық-мемлекеттік біртұтастықты қалыптастыру, қазақстандық патриотизмді негіз ете отырып, ұлттың бәсекеге қабілеттілігін арттыру мәселелері қарастырылған. Ағылшын тілінің мақсаты - өнер аясында бәсекелестікке қабілетті тұлғаны қалыптастыруға ықпал ету екендігі айтылған. Сондықтан да ағылшын тілінде алған білімді іс жүзінде хореография сабақтарында тәжірибиеленіп жетілдіруге, қиындықсыз іске асыруға талпыну қадамдары сөз етіледі.

***Тірек сөздер:** үштұғырлы тіл, біртұтастық, ағылшын тілі, хореография*

S.A. Bakirova¹

*¹ Kazakh State Women Pedagogical University
(Almaty, Kazakhstan)*

S.A. Myrzaev²

*²M.Auezov South Kazakhstan State University
(Shymkent, Kazakhstan)*

DEVELOPMENT OF TRILINGUAL EDUCATION IN CHOREOGRAPHIC EDUCATIONAL SYSTEM

Annotation

In this article, the objectives of the "Trinity Language" policy: to address the issues of preserving inter-ethnic harmony in the multinational country, the formation of national-state unity, raising the national competitiveness based on Kazakhstani patriotism are observed. The aim of the English language is to contribute to the formation of a competitive person in the art. That is why the steps to be taken to develop and improve the knowledge gained in English and to use them in choreographic lessons.

***Keywords:** trinity language, unity, English language, choreography*

С.А. Бакирова¹

¹ *Казахский государственный женский педагогический университет
(Алматы, Казахстан)*

С.А. Мырзаев²

² *Южно-Казахстанский государственный университет им. М.Ауэзова
(Шымкент, Казахстан)*

РАЗВИТИЕ ТРЕХЪЯЗЫЧНОГО ОБРАЗОВАНИЯ В СИСТЕМЕ ХОРЕОГРАФИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВКИ

Аннотация

В этой статье рассматриваются цели политики «Трехъязычное образование»: решение вопросов сохранения межэтнической гармонии в многонациональной стране, формирование национально-государственного единства, повышение национальной конкурентоспособности на основе казахстанского патриотизма. Целью английского языка является содействие формированию конкурентоспособного человека в данной области. Необходимость принять шаги по развитию и совершенствованию знаний, полученных на английском языке, и использованию их на уроках хореографии.

Ключевые слова: *трехъязычное образование, единство, английский язык, хореография*

Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә Назарбаев Қазақстандағы тілдердің үш тұғырлығы туралы ойды алғаш рет 2006 жылы Қазақстан халқының Ассамблеясында айтқан. 2007 жылғы «Жаңа әлемдегі жаңа Қазақстан» жолдауында Елбасы «Тілдердің үш тұғырлығы» - «Триединство языков» мәдени жобасын кезеңдеп іске асыруды ұсынды. Елбасы оған нақты анықтамасын берген, қазақ тілі - мемлекеттік тіл, орыс тілі - ұлтаралық қатынас тілі, ал шет тілі - жаһандық экономикадағы ойдағыдай кірігу тілі.

Жуырда 2012 ж. 27 қаңтардағы Елбасы Н.Ә Назарбаевтың «Әлеуметтік-экономикалық жаңғырту, Қазақстан дамуының басты бағыты» атты жолдамасында осы мәселе өз күшінде қалды. Қазақстанның қазіргі кезеңдегі қарқынды даму жолындағы елді демократияландыру, әлеуметтік өркендеу саласындағы талпыныстары білім беру жүйесін жаңаша өркендетіп оқыту, тәрбие үрдісін жетілдіруді талап етіп отыр. Егемендігімізге 20 жыл толған еліміздің жаңа даму кезеңінде оның дүние жүзілік аренаға шығып, басқа елдермен саяси экономикалық, мәдени қатынастарды қалыптастыруы, Қазақстан Республикасының Біріккен Ұлттар Ұйымына мүше болуы, әр түрлі дипломатикалық қызмет атқару шетел тілінің рөлін көтеруді қажет етеді. Тіл – тек қатынас құралы

емес, тілін үйреніп жүрген елдің рухани байлығын меңгеруде де үлкен рөл атқарады.

«Үштұғырлы тіл» саясатының мақсаты - көп ұлтты елімізде ұлтаралық татулықты сақтау, ұлттық-мемлекеттік біртұтастықты қалыптастыру, қазақстандық патриотизмді негіз ете отырып, ұлттың бәсекеге қабілеттілігін арттыру болып табылады. Қай заманда болсын, бірнеше тілді меңгерген мемлекеттер мен халықтар өзінің коммуникациялық және интеграциялық қабілетін кеңейтіп отырған. Бүгінгі таңда Қазақстан үшін үштұғырлы тіл - елдің бәсекеге қабілеттілікке ұмтылуының бірінші баспалдағы. Біз өмір сүріп отырған ортада еңбектеген баладан еңкейген қартқа дейін шет тілін үйренуге көп көңіл бөлуде. Әсіресе балалар өз тілінен басқа шет тілін білуге, болашақта шет тілі маманы болуға, шет елдерге саяхат жасауға құмар. Бұл - көптеген тіл үйренушілердің арманы. Шет тілін үйренуге ден қойып, шын ықыласымен еңбектенгендерге қиын емес. Әрине, ол тіл үйренушілердің қабілеті мен дарынына да байланысты.

Шет тілін білу қазіргі заманның ешкім шек қоя алмайтын талабына айналып отыр. Бір немесе бірнеше шет тілін меңгерген бала кейін келе өмірдің кез келген саласынан өз орнын табары сөзсіз.

Білім беру мекемелері осы саясатты жүзеге асыруда бірден-бір құрал болып табылады. Жоғары оқу орнындарында ағылшын мен орыс тілдері қазақ тілімен біріктіріліп ғана оқытылуы керек. 5B040900 - «Хореография» мамандығы бойынша білім алатын студенттердің қазақ тілінде білім алуға мүмкіндіктері шектеулі. Себебі хореография мамандығы бойынша қазақ тілінде оқулықтар мен ғылыми мақалалар, зерттеу жұмыстары жетіспейді. Қазіргі таңда осы мамандық бойынша бітіретін түлектердің педагог-хореограф болып жұмыс жасауы үшін мемлекеттік тілді жетік меңгеруі қажет деп білеміз.

«Үштұғырлы тілді» тек мәдениетаралық қатынас негізінде қарастырылып, ақпарат алмасу, білім үйрену, тәжірибе жинау үшін үйретіледі.

«Жеті жұрттың тілін біл, жеті түрлі ғылым біл» дейтін бабаларымыз тілдің құдіреттілігін ертеден-ақ айқындап берген. Ел ертеңіне айналатын болашақ педагогтардың үш тілді меңгеруі қазіргі таңдағы өзекті мәселе.

Жан-жақты, білімді ұрпақ тәрбиелеуде ағылшын тілінің қоғамдағы рөлі ерекше, әсіресе, болашақ хореографтар үшін берілетін білімнің арнайы кәсіптік құзіреттерін қалыптастыру барысында маңызы зор. Бұл орайда сабақ барысында студенттердің кәсіби білімін көтеруге шығармашылық қабілеттерінің артуына айрықша көңіл аударамыз. Шығармашылық бағытының басты

қазығы – ойы терең, сөзі өткір, өзіндік пікір-болжамы қалыптасқан тұлғаны тәрбиелеу.

Ағылшын тілінің мақсаты - өнер аясында бәсекелестікке қабілетті тұлғаны қалыптастыруға ықпал ету. Сондықтан ағылшын тілінде алған білімдерін іс жүзінде хореография сабақтарында тәжірибеленіп жетілдіруге, қиындықсыз іске асыруға талпыну. Әр студенттің ынта-жігеріне байланысты осы би өнеріне қатысты тілді меңгергенде ғана жетістікке жетуге болады. Біз тек қана оқытып қоймай, сол өнердің шыңына жетіп, шығармашылық жұмыс істейтін тұлғаны тәрбиелеуіміз қажет. Студенттердің хореография өнеріне деген сүйіспеншіліктерінің арқасында ағылшын тілінің де маңызы артады. Өнерлі адамдардың нағыз шыңдалуы теориялық білімнің практикаға ұштасып, үнемі жаңаланып отыруының негізінде қалыптасады. Осы орайда студенттердің теориялық және практикалық сабақтары ағылшын тіліндегі сөздерді білу арқылы жүзеге асады. Хореография өнеріндегі негізгі классикалық би терминдері француз тілінде болғандықтан, практикалық сабақтарда студенттермен қарым-қатынас үшін мынадай сөз тіркестерін пайдаланамыз. Pointed foot (аяқтың ұшын тарт), heel forward (өкшені алдыға қарату), long neck (ұзын мойын), long arm (ұзын қол), shaped hands, straight leg (түзу аяқ), shoulders down (иықты төмен түсіру), legs turned out (аяқтар сыртқа бұрылған) және т.б.

Сонымен қатар студенттердің ағылшын тіліне деген қызығушылықтарын арттыруда дәріс сабақтарында жаңа технологияларды пайдалана отырып, әр түрлі диспут және интерактивті тақта арқылы қызықты сабақтар ұйымдастыруға болады. Болашақ хореографтардың ағылшын тілін үйреніп, меңгеруі басты мақсаттардың бірі болуы тиіс. Кәсіби маман иелері тәжірибелік жұмыстар «Мастер класс» алмасу үшін тілді жетік меңгерген абзал.

Тіл мәдениеті адамның жеке басы мәдениетінің бөлінбес бір бөлігі болып табылады. Шетел тілін оқытудың ерекшелігі – оны басқа пәндермен байланыстыра отырып, тілді сол елдің мәдениетімен қатар үйретудің, оқу процесінің жүйелі жүргізілуі. Яғни қазіргі кезеңде бұрынғы үйреншікті болған қалыпты сабақ беру әдісін жаңа мазмұнда ұйымдастыру және жаңа технологияны пайдалана отырып, түрлендіру - өмір талабы. Заман ағымына ілесу, тіпті алғы күнмен өмір сүру – барлық ұстаздардың басты қасиеттерінің бірі. Ұлы жазушы М.Горькийдің «Тіл тазалығы үшін, мағына дәлдігі үшін, өткірлігі үшін күрес – мәдениет құралы үшін күрес. Бұл құрал неғұрлым өткір болса, ол соғұрлым жеңімпаз болмақ», - деген сөзін өзіміздің ұстаздық жұмысымыздың қазығы, бағыты деп санаймыз.

Табалдырығын аттап отырған жаңа ғасыр шетел тілдеріне деген қызығушылықтың арта түсуімен ерекшеленіп отыр.

Қоғамдағы геосаяси, коммуникациялық, технологиялық өзгерістер күнбе-күн дамып, интернет жүйесі арқылы тілдесу, оқушы жастарды былай қойғанда, әр түрлі мамандықтағы қалауы мен қабілеті бөлек адамдардың қызығушылығын арттыруда. Кез келген тұлға шетел тілін үйренгенде тіл мәдениетінің ерекшеліктерін (сөйлеу мәдениеті, әлеуметтік мәдениеті) ескеру қажет. Сабақ барысында оқулықтағы және оқу құралындағы материалды кешенді түрде меңгертіп, оқушылардың тілге деген құштарлығын оята білу - әрбір ұстаздың шығармашылығымен келетін еңбектің жемісі.

Әдебиеттер

1. Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә.Назарбаевтың Қазақстан халқына жолдаулары. – Алматы 2007 жыл, 2012 жыл.

References

1. Qazaqstan Respublikasynyn Prezidenti N.A. Nazarbaevtyn Qazaqstan halqyna zholdaulary. – Almaty 2007 zhyl, 2012 zhyl. (*In Kazakh*)